

ZAMANIN ÖTESİNDE BİR ŞEHİR

AHMETLİ

Prof. Dr. MELİH ZAFER ARICAN

Editör Prof. Dr. Aytekin İŞMAN

KÜNYE

FOTOĞRAFLAR
Melih Zafer ARICAN

EDİTÖR
Aytekin İŞMAN

TASARIM
GÜL TAŞTEKİN ÜSTÜNEL

KATKIDA BULUNANLAR
Ayşegül TOPRAK
Ekmel GEÇER
Özgür SARIKAYA

Bu eseri başta Ahmetli sevdalısı öğretmen olan merhum babam
Gültekin İŞMAN olmak üzere geçmişten günümüze kadar Ahmetli'de
görev yapan tüm öğretmenlerimize ithaf ediyorum.

Önsöz

Bugün kent deyince aklımıza en çok; bitmek bilmeyen yapılaşma ve inşaat gürültüsü, her yerde mantar gibi biten alışveriş merkezleri ile üretimden daha çok tüketim, yeşil parklardan ziyade otoparklar, yoğun trafik ve hava kirliliği, sürekli maruz kalınan görüntü bombardımanı, toplumsal ilişkilerin zayıflaması, telaş içindeki kalabalık, geçici işler, ilişkiler ve yapılar geliyor. Buradaki tek sorun kentin fiziksel değişimi değildir; söz konusu olan, insanların yaşamdan beklentileri ve ihtiyaçlarına uymayan bir çevre düzeni karşısında çıkış yolunu bulamayıp giderek mutsuzlaşmasıdır. Oysa gündelik yaşantımızın temeli olan kentin insanları içine alan fiziksel bir çevreden çok daha başka anlamları vardır: Kentler yerleştiğimiz, kök salıp bağlandığımız, alışkanlıklar edindiğimiz, benimsediğimiz, hayaller kurduğumuz, sosyalleştiklerimiz ve kendimizi bulduğumuz yerlerdir.

Giderek hızlanan, hızlandıkça geride kaldığımız, geride kaldıkça kendimize yabancılaştığımız günümüzün kaotik ve karmaşık kentlerinde kendisine, çevresine ve değerlerine yabancılaşan birey; yaşamı keyif alınması gereken bir yolculuktan ziyade, içinden en az zararlı çıkılması gereken bir mücadele alanı olarak görmektedir. Modern dünyanın şekillendirdiği kentlerde, yaşamın ölçüsü insan olmaktan çok uzaktadır artık. Bu yitimin yol açtığı tedirginliği ve zorlukları aşmanın bir yolu olarak; insanlar bakışlarını yaşamın daha yavaş aktığı, insanların doğayla ve kökleriyle ilişkilerini koruduğu coğrafyalara yöneltmiştir. Böylelikle sanayi devrimiyle beraber birer cazibe merkezleri haline gelen kentler, çekiciliklerini yavaş yavaş kırsal kesime devretmeye başlamıştır. Kültürel değişim ile maddi değişim arasındaki uçurumun uzlaştığı bu bölgeler bireyin kendi özüne döndüğü, çevresiyle uyumsuzluğunu bertaraf ettiği bir panzehir gibidir.

Elinizde tutmuş olduğunuz Zamanın Ötesinde Bir Şehir: Ahmetli kitabı günümüz kentlerinin yaşamımızdan aldığı güzellikleri tüm sakinliği ve ağırbaşlılığıyla muhafaza eden; doğası, kültürü

ve insanlarıyla yavaş şehir tanımının karşılık bulduğu Ahmetli ilçesini tanıtmaktadır. Manisa'ya bağlı bu şirin ilçe büyük şehirlerin kaosundan kaçmak, temiz hava ve doğal gıda ile ruhunu ve bedenini arındırmak, gürültü, kalabalık ve stresten uzaklaşmak isteyen büyük şehir insanların tanımaları ve bilmesi gereken bir yerdir. İnsanları içerisinde dağıldıkları, kayboldukları döngüden kurtulmanın bir yolu olduğunu göstermek şıartıyla yola çıktığımız bu proje, ülkemizin gizli kalmış değerlerini ve yaşam tarzlarını açığa çıkarmayı amaç edinen görsel bir hazine olmanın yanında gelecek nesillere bırakacağımız bir kültürel mirastır aynı zamanda. Güzel fikirlerin güzel sanatlarla ifade edilmesi düşüncemizin ve kavrayışımızın kuvvetini arttıran bir çarpan etkisi yaratmaktadır. Bu nedenden ötürü Ahmetli'yi binlerce kelimeden daha etkili anlatacak bir mecra, fotoğraf sanatına başvurduk.

Bu projenin gerçekleşmesi için 30 yıllık fotoğrafçılık deneyimini büyük bir içtenlik ve emekle ortaya koyan; değerli meslektaşım, Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölüm Başkanı Prof. Dr. Melih Zafer Arıcan'a, Ahmetli'de karşılaştığımız güçlükleri aşmamız konusunda bize yardımcı olan ve belediyenin olanaklarını açık yüreklilikle önümüze seren Ahmetli Belediye Başkanı Ahmet Alhan'a ve belediye çalışanlarına, Manisa İl Kültür ve Turizm Müdürü İbrahim Sudak'a, bilimsel çalışmalarımızda ve yürüttüğümüz projelerde bize her türlü desteği veren, mensubu olmaktan büyük bir onur duyduğum Sakarya Üniversitesi'ne kitabın basılması sürecinde katkılarını esirgemeyen Radyo Televizyon ve İnternet Yayıncıları Derneği Başkanı H. Remzi Adıyaman'a ve Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanı Zeki Toçoğlu'na samimi içten ve yeri doldurulamaz katkılarından dolayı teşekkürlerimi sunuyorum.

Editör
Prof. Dr. Aytekin IŞMAN

Tarihçe

Ahmetli sınırları içerisinde, Hititlerin, İyonların, Frigyalıların, Lidyalıların, Perslerin, Makedonyalıların, Romalıların, Bizanslıların ve Selçukluların yaşadıkları bilinmektedir. Ancak o tarihlerden bugüne sadece, Lidyalılardan Tümölüsler (höyük-mezar) kalmıştır. Ayrıca Miletos ve Efesus'tan başlayan, Orta Anadolu'dan Kızılırmak'tan geçerek Mezopotamya'ya giden Kral Yolu Ahmetli'den geçmektedir. 1313 yılında Saruhanoğulları, Manisa'yı Bizanslılardan aldıktan sonra, güvenliğini sağlama ve düşman tehlikesini önlemek için Karaca Bey komutasında bir kuvveti Ahmetli ve yöresine göndermiştir. Bu kuvvet, önceleri Ahmetli'nin güneyindeki bugünkü Güldede Mezarlığı yamaçlarına yerleşmiştir. Düşman tehlikesi kalktıktan sonra Karaca Bey, mahiyetiyle dağ eteklerinden ayrılarak ilçemizin bu günkü Kurtuluş Mahallesi'nin bulunduğu yere yerleşmiştir. Daha sonra başka yerlerden gelenlerle burası bir köye dönüşmüştür. Gelenlerin içinde Rumlar da bulunmaktadır. Nitekim 1877 Osmanlı-Rus Savaşında Ruslara mağlup olan ve Osmanlıya sığınan Çerkezler de Ahmetli'ye yerleşeceklerdir.

Saruhanlılar zamanında köy olan Ahmetli'nin o zamanki adı resmi kayıtlarda Karacalar (İlica) olarak geçmektedir. Karacalar Köyü, 1870 yılı sonlarına doğru resmen nahiye olmuş ve "Seyit Ahmetli" adını almıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra "Seyit Ahmetli" adı değiştirilerek Ahmetli olarak resmi kayıtlara geçmiştir. Bu ismin nereden geldiği kesin olarak bilinmemekle birlikte çeşitli kaynaklarda Karaca Bey'in adının Ahmet olduğu iddia edilmekte (Karaca Ahmet Bey veya Seyit Ahmet) ve bu ismin oradan geldiği ileri sürülmektedir.

1875 yılında demir yolu hattının Köyün merkezinden geçmesi ile Ahmetli'nin önemi artmış ve ilk belediye teşkilatı 1875 yılında kurulmuştur. Kaynaklardan anlaşıldığına göre Ahmetli, II. Abdülhamit döneminde, 1894'te, büyük bir deprem felaketi yaşamış ve harap olmuştur. İlçe, 1919 ile 1922 yılları arasında Yunanlıların işgaline uğramıştır. Yunanlılar, bu işgaller sırasında Ahmetli ve çevresindeki diğer köyleri ateşe vermişlerdir. Ahmetli, 19 Haziran 1987 gün ve 3392 sayılı "103 İlçe Kurulması Hakkında Kanun"la ilçe statüsüne kavuşmuştur.

Ahmetli: Karmaşadan Uzak Bir Yavaş Şehir

Sanırım önce “yavaş şehir” ya da İngilizce ifadesiyle city-slow nedir ona bakmamız gerekiyor. Son dönemlerde, şehir yaşamının artan karmaşası ve yorucu koşturmacası ile daha çok dillendiriliyor olsa da yavaş şehirler hareketi 1999 yılından beri pek çok farklı ülkede karşımıza çıkıyor. Günümüzde şehir denince aklımıza; trafik nedeniyle istediğimiz yere saatlerce ulaşamadığımız, kalabalık ve gürültüsü hiç eksik olmayan ve bu nedenle kendimizi sürekli yorgun hissettiğimiz yerler geliyor. Yavaş şehirler konsepti, zihnimizdeki ya da yaşadığımız şehir imajını tümüyle değiştiriyor. Böyle kentlerde kimse acele etmiyor, etrafta gereksiz bir kalabalık ve gürültü bulunmuyor. Aslında, bu şehirler, karmaşa ve stresten uzak halleriyle insanımıza bir tür modern cennette yaşama olanağı sunuyor. Peki, Yavaş Şehir (Cittaslow) Nedir? 1999'da Paolo Saturni'nin ön görüşüyle ortaya çıkan model, günümüzde tüm dünyaya yayılmış durumda. Bir şehrin bu şekilde adlandırılabilmesi için, en az yetmiş ayrı kriteri sağlaması gerekiyor. Ancak bu ölçütler genel olarak; çevre,

altyapı, kentsel yaşam, turizm politikaları gibi farklı alanlarda yoğunlaşıyor. Bunların yanında; sanat, sosyal uyum, kültür gibi politikalar da esas alınıyor. Söz konusu kriterler temelde; bir şehirde sürdürülebilir, sakin bir hayatı hedefliyor. Ayrıca şehrin kendine has dokusunun korunması, trafiğin ve gürültü kirliliğinin azaltılması, nüfusun belli bir sayının altında olması gerekiyor. Yerel el sanatlarının korunması ve misafirperverliğin üst seviyede olması ve ziyaretçilerin kendilerini mutlu hissetmesi de özellikler arasında sayılıyor. Böylece yavaş kentler, özgünlük ve sundukları huzurla turistler için alternatif bir rota oluşturuyor. Yerli ve yabancı turistler bu şehirleri yakından tanımak ve sakin birkaç gün geçirebilmek istiyor. Bu durum, şehrin ekonomisine katkı sağlarken, aynı zamanda yerel değerler ve lezzetler de böylelikle korunmuş oluyor. Ahmetli; bu özelliklere sahip, hayatın huzurla ve keyifle devam ettirilebildiği bir ilçemiz olmaz mı? Neden olmasın?

Ahmetli'den Genel Görünümler

Ahmetli büyük şehirlere çok yakın olmakla birlikte ağır sanayinin zararlarından, metropollerin gürültü ve kirliliğinden uzakta, tüm sakinliği ile doğal güzelliklerini koruyan bir ilçedir. Doğanın tüm cömertliği ile süslediği Ahmetli toprakları, yeşilin birçok tonuyla hem ciğerlerinizi hem de ruhunuzu doyuracak; temiz havası ve ekolojik zenginliği görenleri kendine hayran bırakacaktır. Büyük şehirlerin aksine Ahmetli'de yaşam bir koşuşturma ve yetişmeye çalışma hali değildir; trafiğe takılmak, kalabalıkta kaybolmak, kaosun ve stresin artık sıradanlaşan çarkına kapılmak Ahmetli'de mümkün değildir. Yaşam ağır akar bu şehirde. Bir yerlere yetişme telaşının yerine hoş sohbetin keyfine varır Ahmetli insanları, betonarme yapıların yerine topağın ufka uzanan kırmızısı ve derin yeşillikler vardır, şehrin metalik gürültüsünün yerine kuş sesleri ve rüzgârın yaprakları döven ahenkli tonu yankılanır Ahmetli sokaklarında. Kedi, köpek, kuş, köstebek... bütün canlıların barış içerisinde barındığı bu coğrafya, diğer tüm canlılar gibi, insan ile özü arasındaki uyumun bir tezahürüdür.

12

Ahmetli

14

Ahmetli

16

Ahmetli

18

Ahmetli

20

Ahmetli

22

Ahmetli

24

Ahmetli

30

Ahmetli

32

Ahmetli

Kargin'da tarihi mezarlık

34

Ahmetli

Zeytinlik

36

Ahmetli

Tarihi Çakıcı Köprüsü

40

Ahmetli

Ahmetli'nin İnsanları

Günün geceye meylettiği o dinginlik zamanlarında, gökyüzünü kuşatan sarı-sıcak renkler ruhlarımıza huzurun ve doyumun hazzını taşır Ahmetli'de. Bu huzuru tüm sakinliği ile karşılayan Ahmetliler, sıklıkla kahvehanelerde bir araya gelerek sevinçlerini, üzüntülerini, hayallerini paylaşıyor; yaşlısından gencine birçok kişi bu mekânlarda birbirlerinin yaşamlarından, dertlerinden, tasalarından ve sevinçlerinden haberdar olur. Kaosun ve karmaşanın içerisinde kaybolan büyük şehir insanların aksine, yaşamın doğanın ritmiyle uyumlu aktığı bu ilçede insanlar birbirlerine daha fazla temas ederler.

Ahmetli halkı bir yandan modern hayata uyum sağlarken bir yandan da gelenek ve göreneklerini koruyarak günümüz insanının büyük özlem duyduğu bir yaşam biçimini sürdürür. Günümüzü de var eden bu geçmiş, hatıralarında taşıdığı kadim bilgilerle Ahmetlilerin toprağa olan naif yaklaşımlarını, toprak ile uyumlu bir üretim ve yaşam tarzını ilçenin en önemli değerlerinden biri haline getirir. İnsanların doğayla olan bu uyumlu ilişkisi insanlarda hem ruhsal hem de bedensel bir dinginlik yaratır.

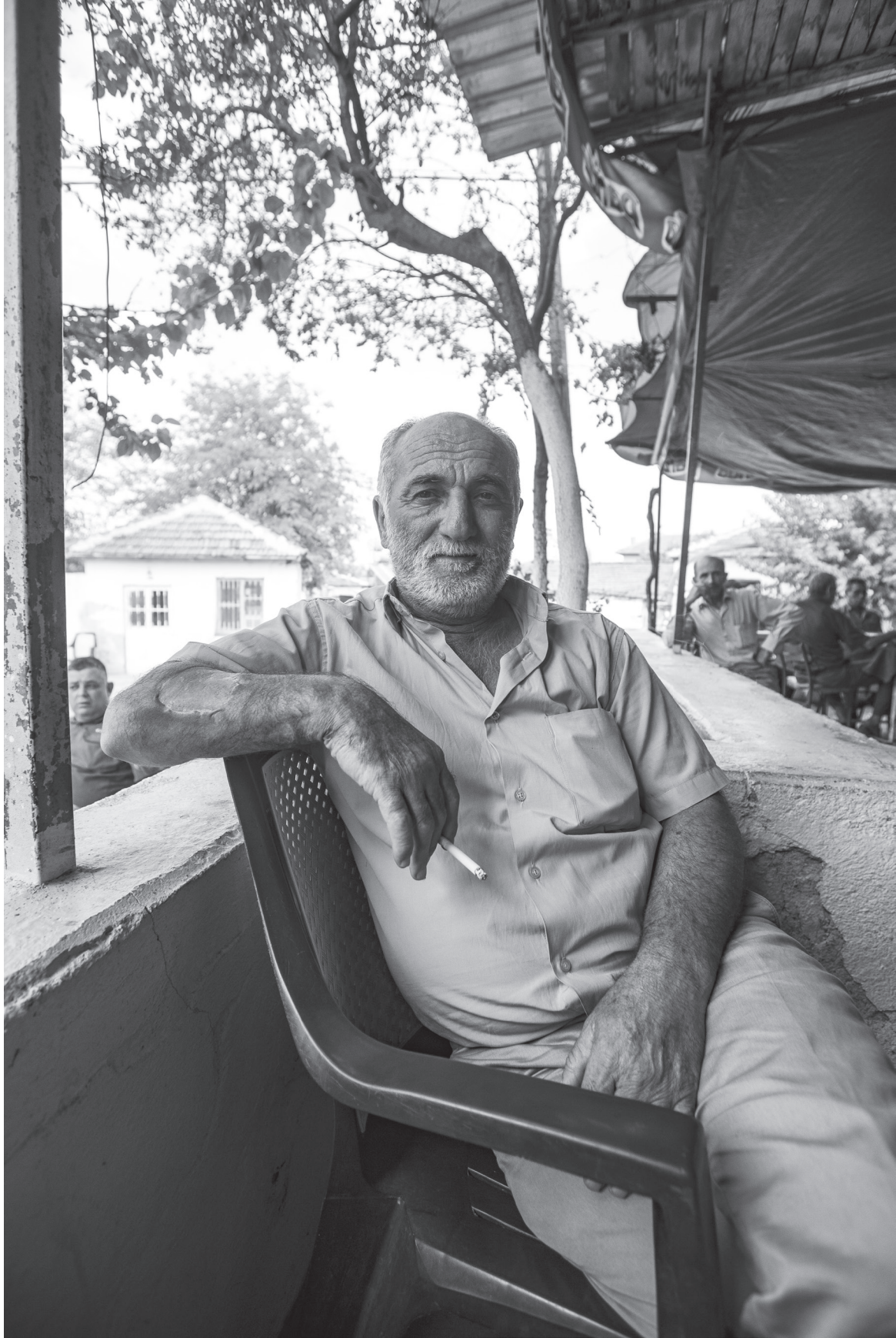
44

Ahmetli

46

Ahmetli

48

Ahmetli

50

Ahmetli

52

Ahmetli

54

Ahmetli

56

Ahmetli

58

Ahmetli

60

Ahmetli

62

Ahmetli

64

Ahmetli

66

Ahmetli

68

Ahmetli

70

Ahmetli

72

Ahmetli

74

Ahmetli

76

Ahmetli

78

Ahmetli

80

Ahmetli

82

Ahmetli

84

Ahmetli

86

Ahmetli

Toprağın Bereketi

Akdeniz İklimi etkisi altında, Gediz ovasının verimli suları ile beslediği Ahmetli'nin toprakları tarım açısından oldukça elverişlidir. Ana geçim kaynağı tarım olan ilçenin, en önemli tarımsal uğraşı ve gelir kaynağı ise üzümdür. Ege bölgesinin en verimli üzüm bağlarının Ahmetli Ovası'nda olduğu söylenmektedir. Ahmetli'nin meşhur Sultanlı üzümü ve 'Ahmetli Biberi' ülkenin birçok yerine gönderilmekte ve yurtdışına ihraç edilmektedir. Modern tarım araç ve gereçlerinin geniş ölçüde kullanıldığı bölgede domates, buğday, zeytin, tütün ve pamuk da yetiştirilmektedir. Tarımla uğraşan Ahmetlilerin imece usulüyle yaptıkları üzüm kesme, biber ve zeytin toplama gibi kış hazırlıkları birlikte yaşamının, üretmenin, paylaşmanın ve dayanışmanın önemini ortaya koyuyor. Kent yaşamının dayattığı rekabetin yerine dayanışmaya önem veren Ahmetlilerin yüzünden böylelikle gülümseme eksik olmuyor.

90

Ahmetli

92

Ahmetli

94

Ahmetli

96

Ahmetli

98

Ahmetli

100

Ahmetli

Kurutulan üzüm­lerin çöplerini ayırma işle­mi

102

Ahmetli

104

Ahmetli

106

Ahmetli

108

Ahmetli

Sultaniye Üzüümü

110

Ahmetli

112

Ahmetli

AHMETLİ

ZAMANIN ÖTESİNDE BİR ŞEHİR

